

**ГО “Вінницька обласна асоціація фармацевтів
“КУМ ДЕО (З Богом)”
Івано-Франківський національний медичний університет
Національний фармацевтичний університет, м. Харків
Донецький національний медичний університет**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**ЩОРІЧНИЙ МІЖРЕГІОНАЛЬНИЙ VI ФОРУМ
ФАРМАЦЕВТІВ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**щорічний міжрегіональний I конгрес
фармацевтів з міжнародною участю
«СУЧАСНІ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНІ ПИТАННЯ
ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У
РОЗВИТКУ ПРАЦІВНИКІВ СИСТЕМИ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ»**

конкурс «Фармацевт звучить гордо!»

(15-16 вересня 2025 року)

м. Вінниця, 2025

Громадська організація «Вінницька обласна асоціація фармацевтів «КУМ ДЕО»
Івано-Франківський національний медичний університет
Національний фармацевтичний університет, м. Харків
Донецький національний медичний університет

ЩОРІЧНИЙ МІЖРЕГІОНАЛЬНИЙ VI ФОРУМ ФАРМАЦЕВТІВ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

**щорічний міжрегіональний I конгрес
фармацевтів з міжнародною участю
«СУЧАСНІ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНІ ПИТАННЯ
ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ
У РОЗВИТКУ ПРАЦІВНИКІВ СИСТЕМИ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ»**

конкурс «Фармацевт звучить гордо!»

(15–16 вересня 2025 р., м. Вінниця)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**Вінниця
2025**

Електронне видання мережне

Редакційна колегія: Просяник Л.Ф., Яцишин Р.І., Грицик А.Р., Кузнєцова В.Ю., Суріков О.О., Шпичак О.С., Єрмолаєва М.В., Хоменко В.М., Зелінський А.М., Виноградська Ю.В., Криськів О.С.

Захід внесено до Переліку заходів БПР 2025 року, № 1013406

М50 **Щорічний** міжрегіональний VI форум фармацевтів з міжнародною участю. Щорічний міжрегіональний І конгрес фармацевтів з міжнародною участю «Сучасні медико-фармацевтичні питання підвищення професійних компетенцій у розвитку працівників системи охорони здоров'я в Україні». Конкурс «Фармацевт звучить гордо!» (15–16 вересня 2025 р., м. Вінниця) : збірник матеріалів / ГО «Вінницька обласна асоціація фармацевтів «КУМ ДЕО», Івано-Франківський національний медичний університет, Національний фармацевтичний університет, Донецький національний медичний університет. – Електрон. дані. – Вінниця : ГО «Вінницька обласна асоціація фармацевтів «КУМ ДЕО», 2025. – 362 с. – Назва з тит. екрана.

Для широкого кола практичних, наукових і науково-педагогічних працівників, що займаються виробництвом, оптовою і роздрібною реалізацією лікарських засобів, управлінням у галузі фармації, дослідженнями фармацевтичного ринку, розробкою й впровадженням нових препаратів, підготовкою й підвищенням кваліфікації спеціалістів фармації, громадською і професійною діяльністю у фармацевтичній галузі.

Редколегія не завжди поділяє погляди авторів.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

Матеріали подаються мовою оригіналу.

УДК 615.1:005.745(043)

© ГО «Вінницька обласна асоціація фармацевтів «КУМ ДЕО», 2025

Нагальні питання побічної дії седативних препаратів в реаліях воєнного стану та активації ковідної інфекції

Гайструк Н.А.¹, Вакуленко Л.О.²

¹*Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова,
м. Вінниця*

²*МЦ «МЕДЛАЙТ», м. Київ
anata21g@gmail.com*

Вступ. Седативні препарати відіграють важливу роль у лікуванні психоневрологічних станів, таких як тривожні розлади, безсоння, а також у полегшенні симптомів стресу. Їх застосування може суттєво покращити якість життя пацієнтів, зменшуючи симптоми тривожності, нормалізуючи сон та відновлюючи емоційний баланс.

Водночас важливо звертати увагу на ризики, пов'язані з тривалим або неконтрольованим використанням таких засобів. До них належать когнітивні порушення, підвищення рівня окислювального стресу, розвиток нейрозапалення та навіть передчасне старіння мозкової тканини. Усе це створює не лише медичну проблему, а й соціально-економічні виклики, оскільки когнітивні розлади можуть призводити до втрати працездатності та зниження якості життя великих груп населення.

Війна та пов'язані з нею виклики залишаються основним джерелом психологічного напруження. За результатами соціологічного дослідження «Психічне здоров'я та ставлення українців до психологічної допомоги під час війни», проведеного у січні 2025 року компанією 4Service у межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» – ініціативи першої леді Олени Зеленської: 83% опитаних відчувають високий рівень стресу, причому 78% безпосередньо пов'язують це з повномасштабним російським вторгненням. Фінансові складнощі турбують 52% населення, а соціально-політична ситуація викликає занепокоєння у 47% респондентів.

За даними Міністерства охорони здоров'я у серпні 2025 року в Україні лабораторно підтвердили випадки нових субваріантів коронавірусу – «Nimbus» та «Stratus».

Мета: проаналізувати та визначити провідні раціональні тенденції протидії побічного впливу седативних препаратів на організм пацієнта в реаліях воєнного стану та активації ковідної інфекції.

Матеріали та методи: ретельно проведено ретроспективний аналіз, визначено клінічні особливості та найбільш значущі фактори небажаної побічної реакції седативних препаратів на організм людини під час воєнного стану та активації ковідної інфекції.

Фармакологічні механізми дії седативних препаратів

Седативні засоби є фармакологічною групою препаратів, які використовуються для зниження рівня збудження центральної нервової системи (ЦНС). Основний механізм їх дії полягає у підвищенні активності рецепторів гамма-аміномасляної кислоти типу А (ГАМК-А).

Активує ГАМК-А рецептори, седативні засоби сприяють заспокоєнню, зниженню тривожності, покращенню сну та загальному розслабленню організму.

Однак тривале або надмірне застосування седативних засобів може викликати низку побічних ефектів. У результаті десенсибілізації ГАМК-А рецепторів знижується їхня здатність ефективно виконувати свою функцію, що порушує баланс між збудженням і гальмуванням у нейронних мережах. Це може проявлятися у вигляді підвищеної тривожності, безсоння, а також залежності від препаратів.

Крім того, седативні засоби пригнічують процеси тривалого потенціювання, які є важливими для синаптичної пластичності. Блокада цього процесу може викликати когнітивні порушення, що особливо критично для літніх людей або пацієнтів із ризиком нейродегенеративних захворювань.

Епідеміологічні дані та соціальні наслідки військового стану та активації ковідної інфекції

Довготривале застосування седативних препаратів є поширеною практикою, особливо серед літніх людей. За даними досліджень, тривале використання бензодіазепінів підвищує ризик деменції на 32–40%. У літньому віці це створює додаткове навантаження на систему охорони здоров'я через потребу в довготривалому догляді та спеціалізованому лікуванні.

Соціальні наслідки включають зниження працездатності пацієнтів, їхньої соціальної адаптації та збільшення витрат на лікування. Пацієнти з когнітивними порушеннями часто стикаються з депресією, соціальною ізоляцією та погіршенням загального стану здоров'я.

Альтернативні підходи до терапії

Враховуючи ризики, пов'язані із застосуванням седативних препаратів, сучасна медицина шукає безпечніші альтернативи.

Когнітивно-поведінкова терапія (КПТ)

КПТ є ефективним немедикаментозним методом лікування тривожності та безсоння. Вона спрямована на усунення основних психологічних тригерів, не викликаючи негативних ефектів на нейропластичність.

Натуральні адаптогени та нутрицевтики

Адаптогени, такі як родіола рожева, ашваганда й мелатонін, біорегуляційні препарати, такі як Нервохеель, Ньюрексан демонструють седативний ефект без когнітивних побічних ефектів.

Нейромодуляційні методи

Методи нейромодуляції, включаючи транскраніальну магнітну стимуляцію (TMS), сприяють покращенню нейропластичності та когнітивної стійкості.

Висновки. Довготривале використання седативних препаратів суттєво сприяє передчасному старінню мозку, що впливає на когнітивне здоров'я та соціальну адаптацію пацієнтів. Підвищення обізнаності про ризики, оптимізація лікування та розвиток альтернативних підходів можуть зменшити негативний вплив цієї проблеми на індивідуальному та суспільному рівнях.

Список літератури

1. Billioti de Gage, S., et al. (2014). *Benzodiazepine use and risk of Alzheimer's disease: case-control study*. BMJ.
2. Palagini, L., et al. (2019). *Sedative-hypnotics and their long-term cognitive effects*. Journal of Clinical Sleep Medicine.
3. Chen, T.-Y., et al. (2020). *Oxidative stress and neurodegeneration: implications of sedative use*. Neurobiology of Aging.
4. National Institute on Aging. (2022). *Managing cognitive health: alternatives to pharmacotherapy*.
5. Kessler, R. C., et al. (2017). *The global burden of anxiety disorders and the role of sedatives*. The Lancet Psychiatry.
6. Lader, M. H. (2011). *Long-term use of benzodiazepines: benefits and risks*. International Journal of Psychiatry in Clinical Practice.
7. Barker, M. J., et al. (2004). *Cognitive effects of long-term benzodiazepine use: a meta-analysis*. CNS Drugs.
8. Busto, U., & Sellers, E. M. (1986). *Pharmacokinetic and pharmacodynamic aspects of long-term therapeutic use of benzodiazepines*. Therapeutic Drug Monitoring.
9. Ashton, H. (2005). *The diagnosis and management of benzodiazepine dependence*. Current Opinion in Psychiatry.
10. Riemann, D., & Nissen, C. (2020). *Hypnotics and sedatives in the treatment of sleep disorders: risks and benefits*. Dialogues in Clinical Neuroscience.
11. Voshaar, R. C. O., et al. (2006). *Long-term benzodiazepine use in older adults: barriers to discontinuation*. BMC Geriatrics.
12. Guina, J., & Merrill, B. (2018). *Benzodiazepines I: Upping the care on downers*. Journal of Clinical Medicine.
13. Neural Advantages of Older Musicians Involve the Cerebellum: Implications for Healthy Aging Through Lifelong Musical Instrument Training.
14. Halliwell, B. (2006). *Oxidative stress and neurodegeneration: where are we now?*. Journal of Neurochemistry.
15. Zlokovic, B. V. (2011). *Neurovascular pathways to neurodegeneration in Alzheimer's disease and other disorders*. Nature Reviews Neuroscience.

Фармакоекономічне обґрунтування раціоналізації фармацевтичного забезпечення військовослужбовців із ПТСР в умовах воєнного стану в Україні	193
--	------------

Волошенюк Т.В., Федяк І.О., Савчин М.А.

Нагальні питання побічної дії седативних препаратів в реаліях воєнного стану та активації ковідної інфекції.....	196
---	------------

Гайструк Н.А., Вакуленко Л.О.

Сприятливе спрямування патогенетичної терапії на попередження ускладнень вагітності при ковідній агресії воєнного часу	199
---	------------

Гайструк Н.А., Дубас Л.Г., Гайструк А.Н.

Безперервний професійний розвиток спеціалістів фармації: сучасний стан та проблематика	200
---	------------

Галій Л.В., Стешенко Є.І.

Підготовка сучасного кваліфікованого асистента фармацевта в умовах дистанційного навчання	202
--	------------

Гордецька Т.М.

Дослідження асортименту нових пероральних антикоагулянтів	204
--	------------

Горох Р.І., Громовик Б.П.

Фармацевтичне анкетування як інструмент виявлення лікопов'язаних проблем у пацієнтів з тривожно-депресивними розладами	206
---	------------

Гоштинар К.С., Хайтович М.В.

Роль цифрової освіти у формуванні професійних компетентностей майбутнього фармацевта	207
---	------------

Григорцевич А.В.

Ефективна модель стажування фармацевтів: дослідження відповідності чинного законодавства очікуванням інтернів та практичних працівників	209
--	------------

Гриньків Я.О., Рев'яцький І.Ю.

Людський капітал як стратегічний ресурс розвитку фармацевтичної галузі в умовах нових викликів	211
---	------------

Грицик А.Р., Кузьмінець І.А., Максимець О.Р., Феденько С.М., Коляджин Т.І.

Ситуаційний аналіз впливу тривалого продовження війни на українську фармацію	213
---	------------

Громовик Б.П., Мірошнікова І.О.

Обіг підконтрольних речовин: ефективний наказ в медзакладах	214
--	------------

Данько В.В.

Вивчення фармацевтичного ринку засобів для лікування алопеції	217
--	------------

Демченко В.О., Демченко В.О.